

Gyermekvédelmi beszámoló

*„A gyerekek sosem voltak valami jók
a szüleikre való hallgatásban - de sosem mulasztják el
utánozni őket.”*

(Dan Millman)

A gyermekek államilag garantált védelmi rendszerének része a gyermekjóléti szolgáltatás, mely helyi szinten hivatott a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésére, kezelésére, megszüntetésére.

Kiszombor Nagyközség Önkormányzata 1999. óta működteti ezt a szolgáltatást, társulva Ferencszállás és Klárafalva településekkel.

Ezen beszámoló a Kiszomboron működő gyermekvédelmi rendszer 2010 évi működését mutatja be a gyermekjóléti szolgálat szemszögéből.

Gondozási tevékenység

A gyermekjóléti szolgálat elmúlt öt évének éves forgalmát, illetve az alapellátás és védelembe vett gyermekek számát mutatja az 1. táblázat.

Év	Éves forgalom	Alapellátás gyermek/család	Védelembe vett gyerek/család
2006	487	55/25	16/8
2007	765	48/25	22/8
2008	830	45/24	12/7
2009	915	33/16	20/6
2010	876	28/24	32/16

1. táblázat

Az éves forgalom egyenletes emelkedése a 2010-es évben megszakadt. Ennek több oka lehet. Egyrészt, valószínűsíthető, hogy az egy adott esetre, egy ügykezelésre fordított idő arányosan nőtt. Másrészt a forgalom számát csökkentette, hogy az elmúlt évek gyakorlatától eltérően a nyári gyermekétkeztetés felmérése nem személyes megkeresések (családlátogatások) útján történt, hanem az iskolával együttműködve kerültek kiosztásra az igénylőszelvények.

A táblázatból kitűnik, hogy az éves forgalom és az alapellátás keretében gondozottak száma is csökkent, azonban a védelembe vettek száma drasztikus, több mint 50%-os

emelkedést mutat. 15 gyermek új védelembe vételére került sor az elmúlt évben. Két család esetében már fennálló, beköltözés miatti felülvizsgálatról van szó. Egy család 4 gyermekének a védelembe vételére úgy került sor, hogy sok éves Makó-Kiszombor közötti oda-vissza költözés, közös, felváltott gondozás előzte meg. A többi esetben, azaz 5 család 8 gyermekének a védelembe vételére vagy alapellátás nélkül, vagy rövid (egy éven belüli) gondozás után került sor. Ezen védelembe vételek okai:

- Gyermek magatartása miatt 1
- Igazolatlan hiányzások miatt 1
- Bántalmazás miatt 1
- Gyermek által elkövetett szabálysértés miatt 2
- Környezeti okok miatt 4
- Szülők magatartása miatt 14

esetben került sor. Ez utóbbi között szerepel az, amikor a szülők részéről semmiféle együttműködést nem tapasztaltunk a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében.

Mindezek mellett a tavalyi évben 3 gyermek védelembe vétele szűnt meg, egy nagykorúvá válás miatt, egy két gyermekes család pedig elköltözött a településünkről.

A 2. táblázat a gondozási tevékenységek részletezett számát mutatja.

		Alap- ellátásban gondozott	Védelem- be vett	Átmeneti nevelt	Utó- gondozás	Összesen
Fiú	0-2 éves	2	0	0	0	2
	3-5 éves	5	2	0	0	7
	6-13 éves	2	9	1	0	12
	14-17 éves	5	7	6	0	18
Lány	0-2 éves	1	1	0	0	2
	3-5 éves	3	5	0	0	8
	6-13 éves	4	4	4	1	13
	14-17 éves	6	4	2	0	12
Összesen:		28	32	13	1	74
Családok száma:		24	16	10	1	51

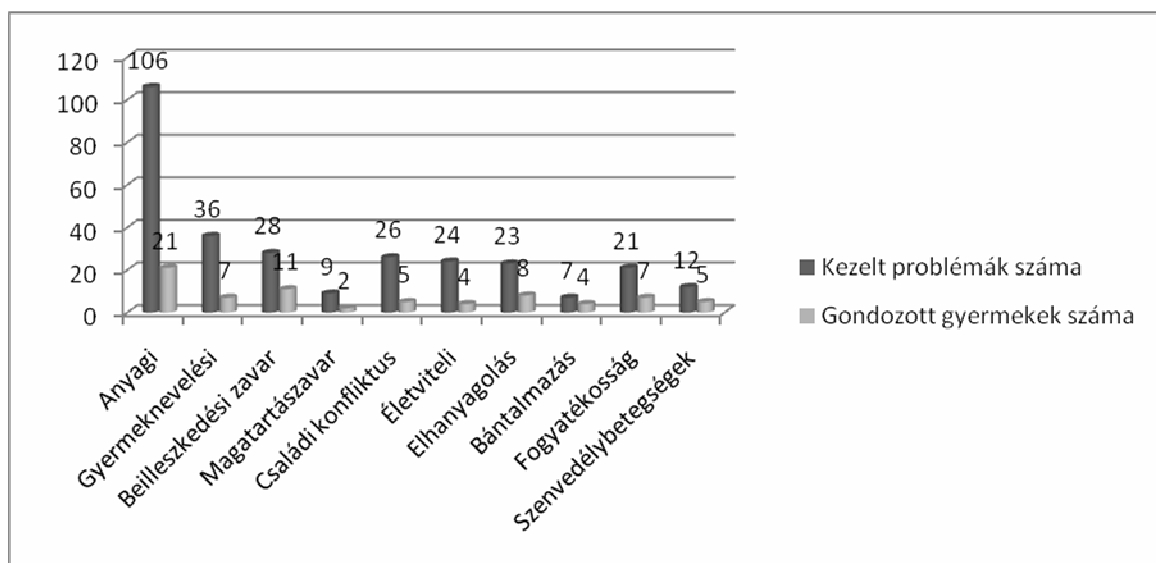
2. táblázat

Általánosan elmondható, hogy a fiatalabb gyermekek gondozására a szülői magatartásból kifolyólag, a nagyobb gyermekeknél pedig a saját maguk veszélyeztető viselkedése miatt került sor.

Alapellátás keretében új gondozásra az elmúlt évben 9 család 14 gyermeke esetében került sor, ebből egy utógondozás (szintén egy beköltöző család esetében). Egy család már ugyanebben az évben el is költözött a településről.

A gyermekjóléti szolgálat a vérszerinti szülő gondozását is ellátja. Településünkön jelenleg nyolc olyan család él, akinek összesen 13 gyermeke átmeneti nevelésbe van véve. A vérszerinti családdal való kapcsolattartás nagyon fontos a gyermek visszagondozása, családba való visszakerülése szempontjából. Sajnos – főleg a régóta gondozásban lévő gyermekek esetében – van olyan család is, ahol évek óta nincs semmiféle kapcsolat a szülő és gyermek között, azonban ezen ok miatt eddig még csak egy gyermek örökbefogadhatóvá nyilvánítását és ezzel tartós nevelésbe vételét kezdeményezte az illetékes gyámhivatal.

A gondozásban lévő családok nagy részénél több probléma is előfordul együttesen. Kezelt problémák megoszlását szemlélteti az első ábra, kétféle megosztásban. Az első érték az összes kezelt – tehát egyedi, nem gondozásba vett esetek is beletartoznak – a második érték pedig a gondozott gyermekek tekintetében mutatja a megoszlást.

1. ábra

Prevenációs tevékenység

A gyermekjóléti szolgálat gondozási tevékenysége mellett fontos szerepet tölt be a megelőző, prevenációs szolgáltatás is.

A nyári gyermekétkeztetés megszervezésében évek óta – jogszabályi előírásnak megfelelően – részt vett a szolgálat. Elmondható, hogy egyre nagyobb igény mutatkozott

rá. Míg pár évvel ezelőtt szinte rá kellett beszélni a családokat az ingyenes ebéd lehetőségére, addig a tavalyi évben maximálisan kihasználták a rendelkezésre álló keretet.

A 2010-es évben a családsegítő szolgálattal közösen sikerült nyári játszóházat szervezni a gyermekeknek. Augusztus hónapban egy hét öt délutánján szerveztünk különféle programokat. Volt:

- Furfangos vetélkedő, Vízhányó Mária Ágnes tanítónő vezetésével a Könyvtárban;
- Rendőrségi bemutató a helyi és a makói kapitányság munkatársainak lebonyolításában;
- Kézműves délután Szűcsné Ponyecz Mária óvónő irányítása mellett;
- Egészségnap és vetélkedő Kozma Anikó védőnő segítségével;
- Illetve farsangi gipsz-maszk készítés, szintén Kozma Anikó irányítása mellett.

A foglalkozásokon átlagosan 12-14 gyermek vett részt. Lehetett volna az érdeklődés nagyobb is, azonban véleményem szerint azok a gyermekek, akik részt vettek rajta, jól érezték magukat.

A segítő szakembereknek ez úton is köszönöm a segítséget, mely lehetővé tette, hogy érdekes és színvonalas programot biztosítsunk a gyermekeknek.

2010. novemberében az Egészségért és Elviselhetőbb Életért Kiszombor és Vidéke Alapítvány és az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Védőnői Szolgálat és a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat szervezésében megrendezésre került egy programsorozat. Ennek apropója a 2010 őszén életbe lépő törvényi változások voltak, melyek a családon belüli erőszak fogalmában-kezelésben egy új szintre léptek. Programunknak az alábbiak voltak az elemei:

- A védőnők és a gyermekjóléti szolgálat család gondozói a helyi általános iskola 7.-8. osztályosainak egy-egy tanóra keretében felvilágosító, gondolatébresztő interaktív előadást tartottak a témában.
- A gyerekek ebben a témában nyújthattak be rajzokat, melyek kiállításra is kerültek. Nagyon komoly és elgondolkodtató művek születtek.
- A Tömörkény István Gimnázium tanulói tartottak a Művelődési Házban egy Performance előadást – mely az ő szemszögükből szemléltette a családon belüli nők elleni erőszakot, illetve annak belső magyarázatait.

- Az előadást követte egy gyertyafényes séta a településen, az erőszak áldozatainak emlékére.
- Zárásként egy szakmai kerekasztal beszélgetést szerveztünk, melyen Dr. Hutter Orsolya a Makó Városi Gyámhivatal vezetője a gyámhivatalra, Nagy Sándor rendőr százados úr, a Makói Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának vezetője a rendőrségre vonatkozó szabályokat ismertette illetve a tényleges gyakorlati munkába engedett bepillantást.

A már hagyományosnak számító Mikulásgyár is megrendezésre került a tavalyi évben. 11 család részesült karácsony előtt egy nappal a lakosság által felajánlottakból összeállított csomagban, mely ruhaneműt, élelmiszert, szaloncukrot és játékot tartalmazott.

Egész évben folyamatosan működik a ruhaadományok osztása és fogadása, melyre nagy igény mutatkozik. Két alkalommal vettünk részt élelmiszer (liszt és tészta) osztáson is.

A jelzőrendszer működése

A gyermekjóléti szolgálat feladatai közé tartozik a településen élő gyermekek veszélyeztetettségének figyelemmel kísérése, melynek legalapvetőbb formája a jelzőrendszer működtetése.

Kiszomboron a jelzőrendszer tagjai

- a bölcsőde,
- az óvoda és az
- általános iskola két gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse,
- a védőnők,
- a családsegítő szolgálat munkatársa,
- a házi orvosok,
- a rendőrség munkatársai.

A jelzőrendszer tagjai különböző aktivitással vesznek részt a szakmai munkában, az esetmegbeszéléseken elfoglaltságukhoz igazodva jelennek meg, írásos és szóbeli jelzéseik száma eltérő.

A helyi szinten túlmenően rendszeresen kapunk jelzéseket a környékbeli középfokú oktatási intézményektől, az általuk észlelt, főleg igazolatlan hiánnyal kapcsolatos problémákról.

Rendszeres kapcsolatban állunk helyi gyámhatóság, a Makó Városi Gyámhivatal, és a Makói ENI Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatának munkatársaival.

A jelzőrendszerrel érkező írásbeli jelzésekről elmondható, hogy összesen 77 jelzés érkezett 2010-ben, ennek megoszlását szemlélteti a 3. táblázat.

Védőnő	4
Más gyermekjóléti szolgálat	3
Közoktatási intézmény	67
Ebből:	
Helyi általános iskola	38/
Helyi óvoda	10
Makói iskolák:	
Galamb J.	5
József A.	1
Juhász Gy.	3
Szikszai E.	3
Pápai E.	1
Szegedi középiskolák	6
Állampolgár	1
Önkormányzat	2
Összesen:	77

3. táblázat

A 2009-es évben összesen 36 írásbeli jelzést fogadott a gyermekjóléti szolgálat, ehhez viszonyítva a jelzések száma 2010-re duplázódott. Ennek két oka lehet. Vagy a jelzőrendszer működik jobban – a jelzőrendszeri tagok veszik komolyabban jelzési kötelezettségüket, vagy ennyivel több problémát észlelnek.

Jelzőrendszeri esetmegbeszélésre a törvényi előírásoknak megfelelően 6 alkalommal került sor, azonban szakmaközi megbeszélés 270 esetben történt.

A jelzőrendszer működéséről elmondható, hogy helyi szinten napi-heti kapcsolatban állunk az intézmények gyermek-és ifjúságvédelmi felelőseivel. Észlelt probléma esetén szóban, írásban fordulnak felénk. Az információcserére alkalmas időpont a kéthavonta összehívott jelzőrendszeri esetmegbeszélés. Általánosságban elmondható, hogy az érintett szakemberek meg szoktak jelenni, átadják egymásnak a rendelkezésükre álló információkat.

A magas szakmaközi megbeszélési szám is szemlélteti, hogy a kommunikáció a tagok között jól és rendszeresen működik.

Az összes jelzőrendszeri tagról elmondható – függetlenül az írásbeli jelzéses, és esetmegbeszélőn történő jelenlétüktől – hogy probléma esetén bizalommal lehet hozzájuk fordulni, teljes szakmai és emberi segítségnyújtással állnak az adott probléma megoldásához.

Esetkonferenciát 4 esetben 5 család gyermekeinek ügyében tartottunk, melyen az érintett szakembereken kívül a család (szülő és gyermek vagy csak a szülő) is részt vett. Ez alkalmat nyújt arra, hogy az összes szereplő együttesen jelen legyen, és a problémákat feltárják, és megoldási lehetőséget dolgozzanak ki rá.

2010 őszétől változásokat vezettek be az iskoláztatási támogatás folyósításában. Az iskoláknak 10 óra igazolatlan mulasztás után jelzéssel kell élniük a jegyző felé, illetve ismételt jelzési kötelezettségük van az 50 órás igazolatlan hiányzások elérésekor. A jegyző az első jelzés után felhívja a szülő figyelmét a tankötelezettség teljesítésére, 50 órás igazolatlan mulasztás esetén mérlegelési jogkör nélkül kötelező védelembe vételt és az iskoláztatási támogatás felfüggesztését rendeli el a gyermek súlyos értelmi veszélyeztetettsége miatt. Ezen okból kifolyólag már a 2010-es évben érkezettek jelzések, azonban a tényleges szakmai munka – családi pótlék felfüggesztése, eseti gondnok kirendelése, védelembe vételhez kapcsolódó családgondozás ellátása – erre az évre tolódot át.

Összegzés

A településen élő gyermekek helyzetéről elmondható, hogy ténylegesen nem csökkentek a problémás esetek. Tapasztalataim szerint a családokban nagyobb a feszültség, türelmetlenebbek a szülők, illetve nagyon hiányzik a megfelelő példamutatás. A nagyobb gyermekeknél súlyos probléma a motiválatlanság, hiányzik a jövőképük, a szülők vagy nem nyújtanak megfelelő példát saját magatartásukkal, vagy nincs kellő ráhatásuk a gyermekekre, következetlen szülői nevelést folytatnak.